

Divadelní Kojetín rok před třicítkou:

Romeo a Julie na mnoho způsobů

Devět představení soutěžních (jedno pro nemoc odpadlo), dvě nesoutěžní pro děti a scénické čtení, devět debat souborů s odbornými lektory, výstava obrazů a fotografií tvůrčí skupiny Signál 64, divadelní večírek – to byla náplň **Divadelního Kojetína 2023, který proběhl v kojetínském kulturním domě (pro pamětníky – v sokolovně) ve dnech 8. až 12. března 2023.**

Rok před svou třicítkou je přehlídka v nebyvalé formě, kvalita od loňska viditelně stoupla, rozšiřuje se spektrum témat (minimálně ve třech případech šlo o skutečný „zásah na komoru“). Také se přihlašuje čím dál víc souborů, poprvé v Kojetíně soutěžili místní Mimoni, Stodola Sivice a OS Lípa, po mnoha letech se coby dobří holubi vrátili soubory z Karolinky a z Vyškova, tradičně se účastnil DS Kroměříž, DS OB Velká Bystřice a podruhé Exil Pardubice a Divadlo Pod lampů Bánov.

Zahajovali **kojetínští Mimoni**. Milan Zahradník a Hana Svačinová pracují s tímto mladým souborem od roku 2016; mají na kontě pásmo Šílení pubertáči, Kácení kojecké májky, Kojecké Betlém a Lakomou alias Skópó Barku. **Peškovu dramaturgii Galuškových povídek Slovácko sa nesúdí upravili pro hanácké, přesněji kojetínské nářečí a uvádějí ji pod názvem Haná sa nesodí.** Ukázkou jsme viděli už loni jako nesoutěžní zahájení přehlídky. Během roku se tvůrcům podařilo vytvořit regulérní celovečerní inscenaci, využili princip divadla na divadle na divadle (děti hrají dospělé a ti pak jednotlivé účastníky ostatkového soudu) a inscenaci pevně regionálně ukotvili, vybavili ji místními aktualizacemi jazykovými i faktickými. Některé části působí autentičtěji (Sousedí – v nichž jsou „Romeo a Julie“ ze sousedních gruntů rozdělení krádeží husy, a Herodes), na některých je znát, že jejich téma účinkující zatím mívají (Alkohol). Přednostmi inscenace jsou živá hudební složka, funkční a nápaditá scéna z dřevěných bedýnek – a to hlavní: radost ze hry a sounáležitost tvůrců.

Období, po které spolupracuje s **DS Kroměříž** jako režisér Ladislav Kolář (ano, to je ten, kterého nikdy nikdo neviděl, podle rozhovoru na Divadelník.cz ani ti, kteří s ním zkouší), trvá patnáct let. Během té doby se střídal třeba s Romanou Blažkovou, Klárou Havránkovou, Mirkou Kolářovou, Vladimírem Mátlem nebo Janou Štěpánovou. Je příznačné, že v Kroměříži režirují osobnosti s výraznými hereckými zkušenostmi, a dlouhodobě pracují herci s nadstandardní řemeslnou výbavou partnerů s mladými, které si tak vychovávají. Čistě zábavné tituly (populární Jeptišky k výročí, Habaďůra, Báječná Anna, Dovolená po česku, Vražda na faře, Velká zebra...) se střídají s těžšími žánry a drásavějšími tématy (nezapomenutelná je Mikve, zaujala Slaměná židle, republiku obletěl Veroničin pokoj...). Po loňském představení v dopisech Milá matko... do Kojetína kroměřížští opět přivezli komorní inscenaci, jež se hrála s diváky na jevišti, tentokrát upravenou rozhlasovou hru **Mika Bartletta Smluvní vztahy, přejmenovanou na (Ne)korektní pravidla**. Kolega Vladimír Fekar o ní napsal: „Režisér Láry Kolář společně s herci zvolil takový přístup k textu, který je, řečeno přirovnáním, více kafkovský než havlovský. Až umanutě oslovské dodržování nařízení

o milostných a sexuálních vztazích na pracovišti, které vede k tragédii, je zde díky Romaně Malinské naplněno tajemstvím, zda nadřizená tak jedná proto, že je už také obětí korporátu a žene ji pomsta, nebo je spíše korporátem vymytým odosobněným výtvozem. Michaela Vachová ukazuje cestu od rozverné až nadrzlé suverénní dívky k proměně v monstrum, jež je pro udržení ve firmě schopné čehokoliv a nechá v sobě potlačit i základní mateřské a sexuální pudy a emoce. Lára Kolář precizně pracuje s hudebním i světelným plánem, jako režisér je vlastně stálíci souboru. Dlouhodobá spolupráce se souborem je jednoznačně znát. Na závěr recenze tedy můžeme použít slovo z konce inscenace: výborně.“ **(Ne)korektní vztahy DS Kroměříž byly doporučeny do programu Divadelního Pikniku Volyně 2023.**

Stodole Sivice se v posledních deseti letech daří, její pozoruhodné inscenace slaví nepopiratelné úspěchy nejen na přehlídkách, ale hlavně u diváků (ambicí souboru je „přivést divadlo do každého místa, kde je o kulturu zájem“). Tentokrát se Stodola otevřela detektivnímu žánru, uvedla v režii Kláry Havránkové „anglický národní poklad“, **Past na myši Agathy Christie**. Nejde o čistý remake předcovidní inscenace, přestože byla premiéra 3.3. 2023 uváděna jako obnovená; došlo na výrazné změny v obsazení i provedení, zůstala zručně udělaná scéna Ondřeje Buchty. V Kojetíně proběhla druhá repríza, soubor je tedy do jisté míry na začátku, přitom v hledání cest k postavám, v porozumění žánru a vědomém naplňování zvolených prostředků vcelku daleko. V rámci předpůlnoční debaty se mluvilo třeba o nutnosti srovnat míru stylizace u jednotlivých hereckých postav nebo o limitech a nebezpečích hyperrealismu na jevišti. Nicméně byli jsme svědky hotového tvaru, který, až se obehraje, bude příjemným obohacením repertoáru Stodoly. A každopádně je dobré, když se soubor ubírající se především muzikálovou cestou tu a tam utká s náročným činoherním titulem.

Divadelní soubor Jana Honsy z Karolinky jsme dlouho neviděli. Svého času zazářila zejména trojice inscenací – v roce 2005 Doma Martina Františáka, v roce 2010 Nevěsta téhož autora a režiséra a v roce 2015 Františákova adaptace Adventu Jarmily Glazarové v režii Gustava Řezníčka. Letos přivezl soubor **inscenaci vycházející z Komenského Labyrintu světa a ráje srdce**, který vyšel poprvé přesně před čtyřmi sty lety, v režii Dodo Gombára. Příběh je chytře vystavěný, vychází z přemýšlení o fungování zcela konkrétní obce, zároveň klade obecnější otázky o povaze dnešního světa. Odehrává se během pár vteřin, kdy během pohřbu ženy a dítěte vynechá srdce učitele Janka. Ten vzápětí prochází procesem vyrovnávání se se ztrátou, zároveň se dozvídáme o jeho životě mezi lidmi, stává se poutníkem a prostřednictvím mikrosvětla obce, v níž žije, se mu zjevují cesty současného světa, světa určovaného sociálními sítěmi, technologiemi, odcizením a, jak jinak za Komenského i dnes, Smrtí. Výpravu tvoří množství židlí, jejichž funkce se průběžně mění, a předměty všedního fungování (od kovových kbelíků přes necky, kuchyňskou váhu, ubrusy, záclony...), jeviště je vystláno novinami a lemováno knihami. Zvuk zastupuje harmonika v rukou režiséra a polyfonie hlasů. Postavy se proměňují, z dětí se stávají lékaři, z kněze Smrt, Mámení má tvář Jankovy švagrové, Všudybud souseda a přítele; na konci promlouvá mrtvá žena ústy všech a nikoli víra v boha, ale víra v lásku přináší naději... Celou dobu se pohybujeme mezi zobecnujícím a velmi osobním, mýtem a vesnickým příběhem, realitou a snem. A tak divák – pokud na způsob komunikace karolinských přistoupí – odpouští i nedokonalosti v hereckém projevu, menší slyšitelnost či vyšší míru patosu. Ta inscenace není pro každého, vyžaduje nadstandardně spolupracujícího diváka – ale je školou metafory, organizace divadelního času a vědomého zacházení s tématy a divadelními

prostředky. **Labyrint světa a ráj srdce DS Jana Honsy Karolinka byl doporučen do programu Divadelního Pikniku Volyně.**

Kishonův kus pro tři Byl to skřivan je atraktivní vděčnými tématy – průvodní jevy manželství po třiceti letech, hrou na „co by, kdyby“ (Romeo a Julie přežili a co na to Shakespeare), také formou divadla na divadle, scénickou nenáročností (hodí se i do klubového prostředí) a vynikajícími hereckými příležitostmi. V inscenaci **DS OB Velká Bystřice**, kterou s Tomášem Hradilem režírovala Eva Annikki Peltonen, se objevují tři disponovaní účinkující – Pavel Dorazil, Ludmila Bergová (alternuje Eva Zedníková) a Marian Zedník v roli Shakespeara. Apropos, poprvé jsem viděla Shakespeara v této hře nikoli coby kmeta, ale coby mladého muže, a myslím, že za určitých okolností by to mohl být další zdroj komiky. Bohužel každý z účinkujících hraje trochu jinou komedii – stručně řečeno, vedle až pohádkově hyperbolizované Julie vidíme podehrávajícího Romea, často se hraje výsledek situace, nikoli její průběh, mnohé nechávají herci v obecnosti a pomáhají si parazitním jednáním, a tak diváka málo překvapují. Také avízo toho, že jde o divadlo na divadle, dostáváme relativně pozdě. A hlavně – vše má stejné tempo a stejnou dynamiku.

Exil Pardubice uspěl před čtyřmi lety v Kojetíně s Bedosovým dramatem *Do zdi*. Letos přivezl v takřka totožné sestavě komorní titul **Cesta do Benátek norské autorky Bjorg Vik**, který získal v roce 1992 Ibsenovu cenu a dosud nikdy nebyl u nás uveden. Hlavní role hraje Alexandr Gregar, který je podepsán také pod dramaturgickou úpravou a režii, a Věra Pojmanová; sekundují jim Petr Kubík a Kateřina Fikejzová Prouzová. Scéna je esteticky příjemná a funkční, nabízí i metaforický přesah, zvukový plán je chytře vymyšlen (jen ta technika, ta technika...), režie se snažila o ozvláštňení na správných místech. Jako bychom se ocitli v pokračování *Do zdi* – starší manželská dvojice, mrtvý syn, hra jako prostředek existence. Ale předloha nabízí spíše možnosti než ucelený a srozumitelný příběh, lavíruje mezi žánry (od tzv. laskavé komedie přes tragikomedii až po absurdní drama) a záleží na inscenátorech, jaký klíč si vyberou. Jde o zachycení existenciální situace lidí, „Romea a Julie na konci listopadu“, kteří už všechno přečetli a všechno prožili, teď jen loví mouchy a krmí kočky a hrají si na cestování v obýváku z nudy a beznaděje – a nakonec dojdou alespoň ke smíření a konstatování, že „jestli je konec všemu, tak at“? Nebo je tato hra obranou proti žalu – protože dnes je výročí smrti syna? Nebo je hra jakýmsi trikem, jímž chudí manželé chtějí obloudit instalatéra, aby mu nemuseli zaplatit? Bohužel pardubická inscenace nenabídla odpověď. Ale sledovat spoluexistování Saši Gregara s Věrou Pojmanovou na jevišti, to je čistá rozkoš.

Ochotnický soubor z Lípy zvolil k inscenování protektorátního příběhu o mladé lásce **Romeo, Julie a tma** zdařilou a úspěšnou **dramatizaci Štěpána Otčenáška a Hany Burešové**, kterou režisérka Nikola Balajková dále upravila. V rámci možností souboru, s ohledem na obtížnost úkolu a fakt, že ne všichni účinkující mají dost hereckých zkušeností, se inscenace vcelku zdařila. Scénické řešení je působivé (i když ne vždy funguje dokonale), taktéž hudební složka (původní hudba v tak mladém souboru? To je sen), představitelé Ester a Pavla (Lucie Brůzlová a Kryštof Balajka) drží ve svých výstupech čistý a něžný styl. Otázkou zůstává akcentace tématu u některých postav a kvalita zvukových nahrávek protektorátního rozhlasu, inscenaci by také prospělo odstranění přestávky. Respektuhodná je především volba tématu a evidentní tvůrčí sounáležitost celého týmu.

Rozvinutá anekdota **Sněhurka a trpaslík bánovského Divadla pod lampú**, trošku kocourkovská, trošku googlovská, byla příjemným pohlazením po duši. Divadlo sousedské, vědomé si svých limitů, ale poctivě a

pečlivě vystavěné s citem pro rytmus. Také autentické, protože účinkující hrají postavy, jež jim dvojice autorek, **Petra a Magdalena Vašíčkovy**, napsaly na tělo. S jednoduchým příběhem o tom, kterak moderní doba vtrhla do vsi (skrže třídění plastů). A kterak v rámci finále soutěže Dědina roku se dvě kamarádky rozhodnou každá přispět zahradní výzdobou speciálního druhu a vyvine se z toho konflikt montekovsko-kapuletovského ražení mezi stoupenci trpaslíka Prófy a obdivovateli bazarové kopie Michelangelova Davida. A jako bychom se vrátili do prvního představení Divadelního Kojetína, do mimoniho ostatkového sódu – tady soudí a rozsuzuje starosta Sněhurka... Po Biomatce je to další příspěvek bánovských do portfolia vesnických komedií. A přestože v souboru „mají místo na jedny kulisy a paměť na jeden text“, připravují další inscenaci, která by se měla od těch dosavadních lišit.

Duše **Studia Divadla Haná z Vyškova**, dramaturg a režisér Tomáš Dorazil, je velmi zkušený – dříve jsme se setkávali s jeho Divadlem bez střechy, s inscenacemi jako Lolita, Schody pro kočku nebo Dvojhlavý orel – navíc má schopnost kolem sebe vybudovat dobře fungující tým výjimečných spolupracovníků, sám je erudovaný, divadelně poučený a obdařený pozoruhodnou fantazií. To vše dal do služeb multimediální kompozice **Budeš dělat malé věci (Krakatit)**, v níž jsou všechny složky v dechberoucím souladu, od dramaturgie Čapkova románu, akcentující bloudění inženýra Prokopa krajinou žen a jeho přechání před osobní zodpovědností, přes scénu (objektu inspirovaného kubistickými obrazy Josefa Čapka), kostýmů (působících nadčasově, ale v detailech citujících sto let starou módu) přes filmové dotáčky (od industriální podzemní laboratoře po výbuch), zvuk a hudbu (zničení procházejících živých houslí se stanou v závěru metaforou zmaru) až po herectví (herecký styl je přesně sjednocen, a to i kvalitativně – přestože jsou mezi účinkujícími dva profesionálové, nepoznáte v dobrém slova smyslu, kteří to jsou). Hodinové představení, odehrané s diváky na jevišti, bylo vrcholem a vedle kroměřížských (Ne)korektních pravidel a karolinského Labyrintu (s nímž má podobnou atmosféru) nejsilnějším zážitkem Divadelního Kojetína. **Budeš dělat malé věci (Krakatit)** je první z řady čapkovských inscenací Tomáše Dorazila a Studia Divadla Haná Vyškov. Měly by následovat Válka s mloky, R.U.R. a Věc Makropulos... **Inscenace Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov byla nominována do programu Divadelního Pikniku Volyně 2023.**

Divadelní Kojetín 2023 pořádalo Městské kulturní středisko Kojetín a Město Kojetín za podpory Ministerstva kultury a Olomouckého kraje. Kojetínští hostitelé v čele s Hankou Svačinovou umějí navodit atmosféru, v níž se souborům dobře hraje, lektorům dobře funguje a diváci mají možnost se báječně bavit, prostě je radost na přehlídce být. Úvod, kdy byla ředitelkou přehlídky jmenována Marie Němečková, proběhl ve stylu Hoří má panenka. Uvádění jednotlivých představení prostřednictvím kramářské písně zakončovala, jako již tolikrát, oblíbená věta „a vypněte si aparáty mobilní, ať nenastane žádná situace debilní“.

Zážitkem zvláštního druhu byla náhrada za zrušené představení Divadla Strom – scénické čtení povídky Muž, který sázel stromy v podání porotního kolegy Vladimíra Altána Mátl. První číslo Divadelního Koječáka vyšlo na facebooku v rekordním čase, osm hodin před oficiálním zahájením přehlídky; šéfredaktorkou byla Hanka Hadička Hášová, recenze psali porotci Vladimír Fekar, Vladimír Altán Mátl a Petra Richter Kohutová. Diváci pilně hlasovali a označili za nejlepší letošní inscenaci komedii Haná sa nesodí místních Mimoňů. Závěr patřil Altánovi, který zvolil jako odpovídající formu shrnutí přehlídky

rap – a k jeho sugestivnímu skandování refrénu „divadlo letí, letí, letí – opona padá, padá, padá“ nebylo možné se nepřipojit...

Až se opona za rok zvedne, vypukne kojetínská přehlídka po třicáté. Kéž by se jí dařilo jako letos.

Výsledky:

Divadelní Kojetín 2023 – ceny a čestná uznání

Čestné uznání Milanu Zahradníkovi a Haně Svačinové za režijní vedení Mimoňů v inscenaci Haná se nesodí

Čestné uznání divadelní skupině Mimoni Kojetín za hereckou energii v inscenaci Haná sa nesodí

Čestné uznání Honzovi Raclavskému za roli seržanta Trottera v inscenaci Past na myši divadla Stodola Sivice

Čestné uznání Evě Židlíkové za roli slečny Casewellové v inscenaci Past na myši divadla Stodola Sivice

Čestné uznání Ondřeji Buchtovi za roli Paraviciho v inscenaci Past na myši divadla Stodola Sivice

Čestné uznání Josefu Králíkovi za role Všudybyla a souseda v inscenaci Labyrint světa a ráj srdce DS Jana Honsy Karolinka

Čestné uznání Miroslavu Urubkovi za role Smrti a Pavla z Tarsu v inscenaci Labyrint světa a ráj srdce DS Jana Honsy Karolinka

Čestné uznání Nikole Zavřelové za role Mámení a Alžběty v inscenaci Labyrint světa a ráj srdce DS Jana Honsy Karolinka

Čestné uznání Ludmile Bergové za roli Julie v inscenaci Byl to skřivan DS OB Velká Bystřice

Čestné uznání Mojžíři Doleželovi za scénografii inscenace Romeo, Julie a tma OS Lípa

Čestné uznání divadelnímu spolku Pod lampou Bánov za bezprostřední herecký projev v inscenaci Sněhurka a trpaslík

+++++

Cena Ladislavu Kolářovi za úpravu a režii inscenace (Ne)korektní pravidla DS Kroměříž

Cena Romaně Malinské za roli Nadřizené v inscenaci (Ne)korektní pravidla DS Kroměříž

Cena Michaele Vachové za roli Emmy v inscenaci (Ne)korektní pravidla DS Kroměříž

Cena Evě Kolomazníkové za spoluautorství adaptace Labyrintu světa a ráje srdce DS Jana Honsy Karolinka

Cena Alexandru Gregarovi za roli Oskara Tellmanna v inscenaci Cesta do Benátek divadla Exil Pardubice

Cena Věře Pojmanové za roli Edith Tellmannové v inscenaci Cesta do Benátek divadla Exil Pardubice

Cena Nikole Balajkové za dramaturgicko-režijní koncept inscenace Romeo, Julie a tma OS Lípa

Cena Kamile Hladké za dramaturgii Budeš dělat malé věci (Krakatit) pro inscenaci Studia Divadla Haná Vyškov

Cena Tomáši Dorazilovi ml. za režii inscenace Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov

Cena Denise Šlesingrové a Michaelae Rotreklové za výpravu inscenace Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov

Cena Pavlu Čeňkovi Vaculíkovi za hudbu k inscenaci Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov

Cena Ivetě Adámkové za roli Dívky v inscenaci Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov

Cena Divadelnímu spolku Kroměříž za inscenaci (Ne)korektní pravidla

Cena DS Jana Honsy Karolinka za inscenaci Labyrint světa a ráj srdce

Cena Studiu Divadla Haná Vyškov za inscenaci Budeš dělat malé věci (Krakatit)

NOMINACE do programu Divadelního Pikniku Volyně 2023: Budeš dělat malé věci (Krakatit) Studia Divadla Haná Vyškov

DOPORUČENÍ do programu Divadelního Pikniku Volyně 2023: Labyrint světa a ráj srdce DS Jana Honsy Karolinka

DOPORUČENÍ: (Ne)korektní pravidla Divadelního spolku Kroměříž

Autor: Petra Richter Kohutová

